СОЦИОЛИНГВИСТИКА И КОМУНИКАЦИЯ

④

ПРОБЛЕМИ НА СОЦИОЛИНГВИСТИКАТА

PROBLEMS OF SOCIOLINGUISTICS

SOCIOLINGUISTICS AND COMMUNICATION

Проблеми на социолингвистиката IV

Социолингвистика и комуникация

Материали от четвъртата конференция по социолингвистика
София, 9.IX - 12.IX.1993 г.

Problems of Sociolinguistics IV

Sociolinguistics and Communication

Proceedings of the Fourth International Sociolinguistic Conference
Sofia, September 10–12, 1993

Международно социолингвистическо дружество
София
1995

Съставители:
Михаил Виденов
Ангел Ангелов
Петър Сотиров
© Международно социолингвистическо дружество в София

Предпечатна подготовка –„Прохазка и Качармазов“
Печат – „График'93“

ISBN 954-8818-03-5

СЪДЪРЖАНИЕ

Предговор 3

Глава I

Пленарни доклади

Plenary Session

Tatiana Slama-Cazacu. Old and New „Langue de Bois" in Romanian, And Some Problems of Communication 5

Хетил Ро Хауге. Към класификацията на така наречените „глаголни междуметия" в български език 9

George Thomas. Lexical Convergence and Divergence as Factors in Semicommunication in Some Slavic Speech Communities 13

Dubravco Škiljan. Linguistic Minorities and Standard Languages 17

Laima Gnambadiene. The Main Sociolinguistic Problems of Lithuania 22

Milorad Pupovac. Language Policies in Newly Established States of Europe 24

Евгения Демина. К оценке современной литературно-языковой ситуации в Болгарии 28

Глава II

Комуникацията в двуезичните и многоезичните говорни общности

Communication in Bilingual and Multilingual Speech Communities

А. Л. Гребенев. Социокультурные аспекты преподавания русского языка как иностранного 32

Елена Хаджиева. За речевия етикет, усвояван от чужденци в българска езикова среда. 36

С. Мельцер. О социолингвистическом аспекте одного из средств выражения посессивности в эстонском и русском языках. 38

M. Danova & D. Danov. Bilinguality and National Identity (Bulgarian Turks, Pomakhs and Gagauzes) .. 41

Стефка Петрова. Чуждоезиковото обучение и асоциативна памет (социолингвистичен аспект) 42

Румяна Кордовска. Функционалната категория отрицание в преподаването на български език като чужд 46

Веселина Зайцева. Отклонения от оригиналния текст, обусловени от социалния статус на симултанния преводач 49

Лиляна Димитрова – Тодорова. Морфологична адаптация на местните имена в резултат на билингвизъм (въз основа на материал от Поповско) 51

Глава III

Регионални езикови варианти и етносоциална еволюция

Regional Language Varieties and Ethno-social Evolution

Славо Ондрейович. К „забытому" словацкому меньшинству в Нижней Австрии 55

Боян Байчев. Книжовният език и алтернативност в градските диалекти (по наблюдение от гр. Ловеч, Троян, Луковит, Тетевен) 56

Мая Дочева Байрамова. Нови моменти в некроизказа 59

Красимира Колева. Езиковата ситуация в Шумен 63

Цветана Карастойчева. Ситуативна приложимост и продуциращи възможности на българския таен зидарски говор при съвременни условия 67

Юлиана Петкова. Механизъм на промените на селищните имена в Новозагорска околия 70

Ружа Маринска. Битът на родопчаните и влиянието му върху някои особености на родопски диалекти 75

Елена Меракова. Професионална обущарска лексика 78

Георги Ризов. Африканският език на тамтамите (или говорещите барабани) 82

Цезия Механджиева. За някои паралингвистични форми на отрицание и съгласие в българската традиция 87

Глава IV

Социални и езикови промени в източноевропейските страни

Social and Linguistic Changes in East European Countries

И. П. Лысакова. Пресса перестройки: революция в стилистике языка и в общественном сознании 91

Мария Войнова. Социолингвистика и комуникация или реалиите на социолингвиста, почерпени от надписите по софийските улици 84
И. А. Седакова. Существительные в современной русской речи: социолингвистические наблюдения 96
Мечислав Кабатек. Faculty of Political Science (Journalism) The Teeth of Cadmus 97
Любка Панчева. Пример екипът ли, хеликоптерът. Пуша ли български ли е? 107
Татьяна Русанова – Пейчева. О некоторых функциях латиницы как средства коммуникации в современном кириллицирующем обществе 115
Мария Маджарова. The International Copyvent in the Bulgarian Language: Some Recent Developments 128
Емилия Пернишка. Основни функции на нарязано-печатическия дискурс (ННД) от втората половина на XX в. 133
Иванка Мавродиева-Георгиева. Argumentum ad hominem в дебатите на седмото Велико народно събрание (1990-1991) 144
Бойка Стоилова. Краткият живот на смисъла и перипетии на значителни обществено-икономически промени 158
Райчинка Пейкова. Психолингвистични особености при копиране на непознатите пунктуационни конструкции 171

Глава V
Миграционните процеси и тяхното влияние върху езика
Migrational Processes and Their Impact on Language
О.С. Парфенова. Проблемът за съхраняване на езика на лингвистичните групи 179
Цветанка Николова. Съпоставително изследване на асоциативните полета на българи (България) и беларуски българи (Украйна) 187
Кристиян Алексиев. Опит за социолингвистическа типология на семейството 193
Татяна Кьосевска. Личните имена – паметници на духа и пагеси на обществения живот 199
Татяна Кметова, Искра Лисиевска. Брачната обява в пресата като обект на социолингвистиката 138
Иванка Николова. Компютърно измерване на ветеринарномедицинската лексика 140

Глава VI
Подходи към различните типове комуникативни ситуации
Approaches to the Various Types of Communicative Situations
Яна Хофманкова. Tact as a Sociolinguistic Value 144
Карина Бухбиндер. Особености комуникативного акта в процессе его художественной реализации 146
Боян Николов. Обръщенията в контекста на учтивите форми 148
Цветан Й. Цонев. Има ли в разговорната реч реч на разчитам? (За резултатите от един социаж в масиния комуникативен сият) 150
Анна Наумова Сокка. За бъдещето на българската социофонетика – някои резултати от начални изследвания 154
Гюлсевин Исмаил. Тенденции от имплицитен позитивизъм към експлицитен негативизъм на един словообразувателен модел в български език 157
Ангел Ангелов. Лингвосоциални или социолингвални процеси? 159
Красимир Стоянов. Неопределителното местоимение НЯКОЙКО и неговите количествени характеристики в разговорния български език 162
Йонка Пашева, Ангел Петрунов. Социолингвистични аспекти на употребата на някои перформативни изказвания 165
Т. Мальчикова – Михайлова. Език, реч и стереотипът образ на езиката 168
Ева Schneiderová. Characteristics of the communication between parents and children (Conversations at meal) 171
Radoslava Brabcová. The Conception of Literariness in Speech Patterns of 12-15 Year Old Children 174
Галина Бухбиндер. Комуникативного взаимодействие между въпросител и лица 176
Наталья Н. Мечкова. Русская фонетика и интонация как феномен национальной культуры 179
В. Шадинев, Л. Балбус. Семантика глаголов речи – речень в свете болгарского и эстонского языков 181

Мария Грозева. „Него не го търсят вече“ 186
Цветомира Венкова. ДА – конструкциите и българският езиков усет 189
Марияна Стефанова. За българската етикетна норма в речевото общуване 191
Таня Борисова. За някои социо– и психолингвистични параметри в словесните оценки на преподавателите по български език и литература в средните училища 194
Костадинка Христова. Социолингвистични аспекти на характерните черти и прояви на лидера в малката група (върху материал от училище) 197

VII глава
Писменият и устният език на масмедиите
Written and Spoken Language of the Mass Media
Венче Попова. Вулгаризацията в езика на политическата статия 200
Olga Müllerová. Dialogue as a way of presentation of a problem in television publicism 203
Стефан Брезински. Евфемистична перифрастична синонимика на специфична лексика в съвременния ни печат 206
Мая Велева. Текстът на новините в печата 209
Мариета Цветкова. Ние-дискурсът в съвременната българска преса и в българската разговорна реч 213
Ирена Василева, Петър Сотиров. Лексикалната кохезия в английския и българския журналистически стил (социолингвистични аспекти) 216
Антония Замбова. Опити за създаване на нов публицистичен стандарт в нашата преса и резултатите от тях 218
Радко Шопов, Силвия Вълкова. Словото в публичното пространство (Фразеологизмите и неологизмите в печата) 222
Елена Тодорова. Количествените варирания в езика на вестниците и тяхното интерпретиране 225
Roumyana Todorova. Sociolinguistic Implications in Short News 228
Маргарита Пешева. Националното съгласие в пространството на телевизионните думи 231
Светла Караянева. Употреба на префигирани глаголи с експресивна цел в езика на средствата за масова информация 234
Бонка Чавдарова. Социално-политическият живот и езиковите особености на публицистичния стил 237
Мария Григорова. „Цветни“ стилистични тропи в езика на периодичния печат 240
Ванина Сумрова. Стилистично маркирано членуване на съществителни собствени имена в съвременния печат 243
Маргарита Братанова–Дончева. За някои особености на заглавията в ежедневниците ни 246
Светла Стоичкова, Елена Чаушева. Преизказното наклонение в някои средства за масово осведомяване 248
Антонина Ценкова. Использование фразеологизмов в языке современной российской прессы 252
Иван Мерджанов. Визуален текст и код в рекламното послание. Някои особености на рекламата в България и (Източна) Германия 255
Елена Чаушева. Някои формално-езикови средства и екстралингвистични фактори като маркери на новата информация в езика на медиите 257

Резюмета 262